

PSİKOLOJİDE KAVRAMLARIN DEĞERİ
VE
BİR ÖRNEK OLARAK NORMALİN ÖLÇÜSÜ VE
ÇEŞİTLERİ

OSMAN SEZGİN
MARMARA ÜNİVERSİTESİ

1. Günümüz psikolojisinin çözmesi gereken problemleri

1.1. ontos

1.1.1. Psikolojinin kategorizasyonu

1.2. notion

1.3. concept

2. Kelime ve kavramların önemi / neden ve niçin önemli?

3. Terminoloji ihtiyacı

3.1. Psikoloji terminolojisi

3.2. Sıklıkla karıştırılan bazı kavramlar

3.3. Çeviri (Tercümedeki) deki sıkıntılar

4. Kavramların Çeşitleri

5. Kavramların kategorileri

6. Normal Kelimesi ve kavramı

7. Normalin ölçüsü ve çeşitleri

8. Örnek bir kavram teklifi

İÇERİK

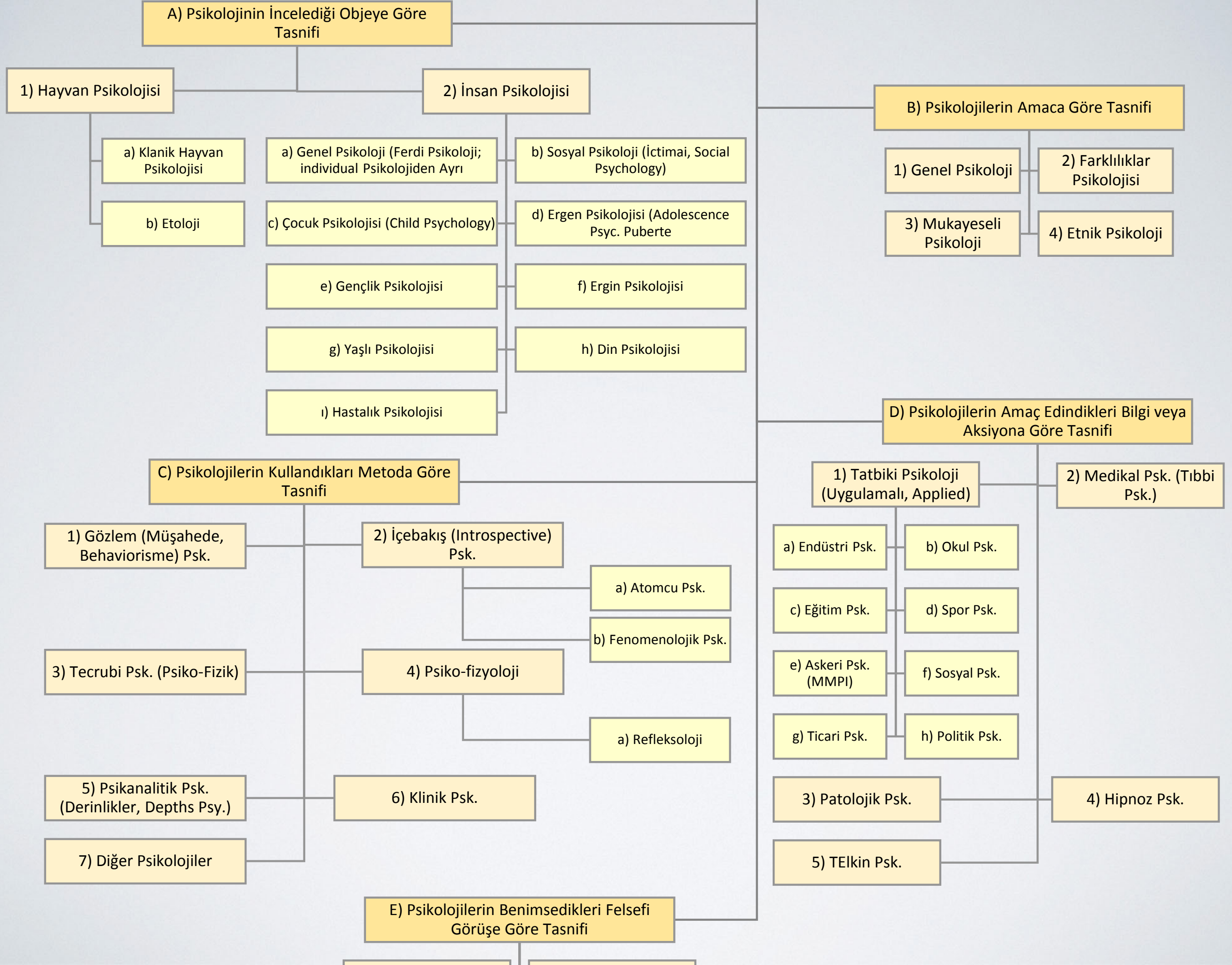
I. Günümüz psikolojisinin çözmesi gereken problemleri

I. ontos

I.I. Psikolojinin kategorizasyonu

2. notion

3. concept

- “Eğer bir ülkede yönetici olsaydınız,
ilk iş olarak ne yapmak isterdiniz?” diye sorulduğunda;

Konfüçyüs: “Şüphesiz dili düzeltirdim.”

TERMINOLOJİ İHTİYACI

- Her bilimin kendine has terminolojisinin olması zaruridir.
- Bunların o bilimi üretenler ve ilgilenenler tarafından iyi bilinmesi gerekir.

PSİKOLOJİ TERMİNOLOJİSİ

- Psikolojinin günümüzde kendine yeter kavramları var mı?
- 2000 yıl felsefenin hâkimiyeti altında kalmasının etkisi

 Psikolojide olan kavramlar	 henüz araştırılmayan kavramlar
karar verme	irade
zeka, zihin	akıl

SIKLIKLA KARIŞTIRILAN KAVRAMLAR

kaynaştırma

bütünleştirme

TERCÜMEDEKİ SIKINTILAR

BAZI ÖRNEKLER:

MENTAL HEALTH-RUH SAĞLIĞI

KAVRAMLARIN ÇEŞİTLERİ

Konunun açıklığa kavuşmasını kolaylaştırmak için, psikolojide kullanılan kavramları başlıca iki kategoride mütalaa etmeye çalışacağız.

1. Kantitatif (Nicel, kemmî)

2. Kalitatif (Nitel, keyfî)

Psikolojik bir fenomenin psikolojik oluşunu değerlendirirken çeşitli yönleri ile yani hem kantitatif, hem de kalitatif kavramları kullanmaktayız. Dolayısıyla çok dikkatli olmak zorundayız.

Kavramlardan maksat fikrin düşüncenin açık ve net anlaşılabilir olması

Ancak bunları isabetle seçmek ve uygulayabilmek için de bir anlayış birliğine ihtiyaç vardır.

KAVRAMLARIN KATEGORİLERİ

Kantitatif (nicel, kemmî) Kavramlar

1. İstatistik Kavram
(norm, normal, normalite, normtif, paranormal, anormal)
2. Gradualist Kavram
(suyun buharlaşması veya donması)

Kalitatif (nitel, keyfî) Kavramlar

1. Negatif Değerler
 - Biyolojik noksanlık ve kayıp
 - Entegrasyon
 - Otonominin kaybolması
 - Adaptasyon
2. Pozitif Değerler
 - Alarm Reaksiyonu
 - Direnç Safhası
 - Bitkinlik Safhası

Kalitatif ve kantitatif kavramları incelerken kantitatiflerin içerisinde **NORMAL** kelimesini ele alıp inceleyebiliriz.

NORMAL KELİMESİNİN MENŞEİ VE MANASI

Norm :“ norme” , Latince norma-gönye,cetvel kelimesinden geliyor ki kanuna hizmet eden, kaideye elverişli prensip manasınadır. Buna göre norm: tip, model, kaide demektir.

Normal: Kâideye muvafık,kâideye uyan, mûtad, olağan demektir. Matematikteki mânâsı ise amudî, dikey demek oluyor.

NORMALİN ÖLÇÜSÜ ve ÇEŞİTLERİ

Normalin ölçüsü nedir? Kime göre, neye göre normal?

Tam tatmin edici olmamakla birlikte şimdilik üç çeşit normaliteden bahsedebiliriz:

1.
İstatistik
Normalite

2.
İdeal
Normalite

3.
Fonksiyonel
Normalite

NORMALİN ÇEŞİTLERİ VE İZAHLARI

I. İstatistik Normalite:

İstatistik normallik, toplumsal (ictimai) norma uygun oluş ve sık rastlanış ile aynı anlama gelir. Bir şeyin bu manada normal oluşu, ona pek sık rastlandığını, olağan olduğunu söylemek demektir. Fakat sırf istatistik bakımdan normal ölçüsü kolaylıkla reddedilebilir. Mesela, üstün zekalılarda olduğu gibi...

Misal: Kızamık hastalığı da pek sık rastlandığı için normal ve sonuç olarak da patolojik değil mi diyeceğiz?

NORMALİN ÇEŞİTLERİ VE İZAHLARI

2. İdeal Normalite

Genellikle menşei (orijini) toplumsal (ictimaî) olan bir anlayıştır.

İdeal norm toplumdan topluma farklıdır. Zira her toplumun, her cemiyetin ideal anlayışı farklıdır.

Misal: Öğrencilerin not örneğinde olduğu gibi

NORMALİN ÇEŞİTLERİ VE İZAHLARI

3. Fonksiyonel Normalite

Fonksiyonel açıdan normalin ölçüsü'' bir ferdin varmak istediği gayelere ve karakteristiklerine uygun düşen bir hâlde olmasıdır.

Gelişmiş, kıvamını bulmuş, psikolojik yönden dengede olma gibi.

Fenomenlerde bu fonksiyonel normallik kavramları kullanılmaktadır.

Misal: Psikiyatri kliniğinde çalışan şizofren kimse ve Çin'de yağan yağmur örneğinde olduğu gibi

- Normal kelimesinin sınırlarını ve sınırlılıklarını iyi kavrayabilmek için şu örnekler üzerinde düşünebiliriz:
- Bir sınıfta down sendromlu üstün potansiyelli ve normal öğrencinin bulunma durumu nasıl ifade edilecek?

BİR KAVRAM TEKLİFİ:

Paranormal